

ΟΔΗΓΙΑ 2003/122/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 22ας Δεκεμβρίου 2003

για τον έλεγχο των κλειστών πηγών ραδιενέργειας και των ένθετων πηγών

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 31 δεύτερη παράγραφος και το άρθρο 32,

την πρόταση της Επιτροπής, η οποία καταρτίστηκε αφού λήφθηκε η γνώμη ομάδας προσωπικοτήτων που ορίζονται από την επιστημονική και τεχνική επιτροπή μεταξύ των εμπειρογνομόνων επιστημόνων των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 31 της συνθήκης,

Αφού ζητήθηκε η γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (1),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το άρθρο 30 της συνθήκης απαιτεί τη θέσπιση, εντός της Κοινότητας, βασικών κανόνων προστασίας της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων κατά των κινδύνων που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες.
- (2) Η οδηγία 96/29/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 1996, για τον καθορισμό των βασικών κανόνων ασφαλείας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες (2) εντάσσεται στη σειρά οδηγιών με τις οποίες, από το 1959, θεσπίζονται βασικοί κανόνες ασφαλείας.
- (3) Η οδηγία 96/29/Ευρατόμ, στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο ε), επιτάσσει την προηγούμενη λήψη άδειας για πρακτικές όπως, μεταξύ άλλων, η χρήση ραδιενεργών πηγών για βιομηχανικές ακτινογραφίες, για την κατεργασία προϊόντων ή για την έρευνα, και η έκθεση προσώπων για ιατρική θεραπεία. Θα πρέπει να επεκταθεί η εν λόγω απαίτηση σε όλες τις πρακτικές όπου χρησιμοποιούνται πηγές υψηλής ραδιενέργειας ώστε να μειωθεί περαιτέρω η πιθανότητα ατυχήματος εξαιτίας των πηγών αυτών.
- (4) Πριν από τη χορήγηση άδειας, θα πρέπει να προβλεφθούν επαρκείς ρυθμίσεις και πρόνοια για την ασφαλή διαχείριση των πηγών.
- (5) Ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ) εκδίδει κανονισμούς για την ασφαλή μεταφορά ραδιενεργών υλικών, στους οποίους περιλαμβάνονται όρια ραδιενέργειας, όσον αφορά τις απαιτήσεις των κανονισμών, που θα πρέπει να αποτελέσουν μια κατάλληλη βάση για τον ορισμό των κλειστών πηγών υψηλής ραδιενέργειας στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας (3).

- (6) Η οδηγία 96/29/Ευρατόμ καθόρισε επίπεδα εξαίρεσης για τη δήλωση πρακτικών στις αρχές. Τα επίπεδα αυτά καθορίστηκαν στην εν λόγω οδηγία βάσει αμελητέου επιπέδου κινδύνου. Δεδομένου ότι οι απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να επιβάλλουν στους κατόχους μικρών πηγών διοικητικές υποχρεώσεις δυσανάλογες με την πιθανή βλάβη της υγείας, ο ορισμός των πηγών υψηλής ραδιενέργειας δεν θα πρέπει να επεκταθεί στα επίπεδα εξαίρεσης της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ.
- (7) Οι αποστολές κλειστών πηγών μεταξύ των κρατών μελών υπόκεινται στη διαδικασία που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (Ευρατόμ) αριθ. 1493/93 του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1993, για τις αποστολές ραδιενεργών ουσιών μεταξύ κρατών μελών (4).
- (8) Μολονότι οι έννομες απαιτήσεις που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο εξασφαλίζουν βασική προστασία, οι πηγές υψηλής ραδιενέργειας εξακολουθούν να ενέχουν σοβαρούς δυνητικούς κινδύνους για την υγεία του ανθρώπου και για το περιβάλλον και, επομένως, πρέπει να υπόκεινται σε αυστηρό έλεγχο από τη στιγμή που κατασκευάζονται έως τη στιγμή που παραδίδονται σε αναγνωρισμένη εγκατάσταση για μακροπρόθεσμη αποθήκευση ή διάθεση.
- (9) Για να προληφθούν τα σχετικά με τις ακτινοβολίες ατυχήματα και σωματικές βλάβες, πρέπει το σημείο όπου βρίσκεται κάθε πηγή υψηλής ραδιενέργειας να είναι γνωστό, καταγεγραμμένο και επαληθευμένο από τη στιγμή που η πηγή κατασκευάζεται ή εισάγεται στην Κοινότητα έως τη στιγμή που τοποθετείται σε αναγνωρισμένη εγκατάσταση για μακροπρόθεσμη αποθήκευση ή για διάθεση ή που εξάγεται από την Κοινότητα. Θα πρέπει επίσης να καταγράφονται και να κοινοποιούνται οι αλλαγές της κατάστασης (π.χ. του τόπου ή της χρήσης) κάθε πηγής υψηλής ραδιενέργειας. Κανένα υλικό ή οικονομικό εμπόδιο δεν θα πρέπει να παρεμποδίζει την κατάλληλη επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή διάθεση αυτών των πηγών, όταν παύει η χρήση τους υπό ευλόγως προβλέψιμες συνθήκες.
- (10) Οι περιπτώσεις ακούσιας έκθεσης θα πρέπει να κοινοποιούνται στην αρμόδια αρχή.
- (11) Οι μετακινήσεις εντός της Κοινότητας πηγών υψηλής ραδιενέργειας καθιστούν απαραίτητη την εναρμόνιση του ελέγχου αυτών των πηγών και της σχετικής με αυτές πληροφόρησης μέσω της εφαρμογής ελάχιστων κριτηρίων.
- (12) Η πείρα καταδεικνύει ότι, παρά την ύπαρξη κατάλληλου κανονιστικού πλαισίου, είναι, παρ' όλα αυτά, δυνατόν να χαθεί ο έλεγχος πηγών υψηλής ραδιενέργειας. Επιπλέον, η ύπαρξη έκθετων πηγών που προέκυψαν από παρελθούσες δραστηριότητες απαιτεί την ανάληψη ειδικών πρωτοβουλιών.

(1) Γνώμη της 18ης Νοεμβρίου 2003 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

(2) ΕΕ L 159 της 29.6.1996, σ. 1.

(3) IAEA Safety Standards Series No TS R 1 (ST, Revised), Βιέννη 2000.

(4) ΕΕ L 148 της 19.6.1993, σ. 1.

- (13) Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητο να προβλεφθεί η ταυτοποίηση, η σήμανση και η τήρηση αρχείων για κάθε πηγή υψηλής ραδιενέργειας καθώς και η ειδική κατάρτιση και πληροφόρηση όλων όσοι συμμετέχουν σε δραστηριότητες σχετικές με τη χρήση πηγών. Η σήμανση όμως υπαρχουσών πηγών υψηλής ραδιενέργειας με εγχάραξη ή σφράγιση από άλλα πρόσωπα πλην του κατασκευαστή, μπορεί να είναι προβληματική και θα πρέπει να αποφεύγεται. Είναι ενδεδειγμένο να προβλεφθεί επίσης κατάλληλη κατάρτιση και πληροφόρηση των ατόμων τα οποία ενδέχεται να έρθουν τυχαία σε επαφή με έκθετες πηγές.
- (14) Είναι επίσης αναγκαίο να προβλεφθούν τα κατάλληλα μέσα αντιμετώπισης των έκθετων πηγών υψηλής ραδιενέργειας, για τη διεθνή συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα αυτόν, για την επιθεώρηση και, τέλος, για τη λήψη οικονομικής πρόνοιας για τις περιπτώσεις όπου ο αρχικός κάτοχος είτε δεν μπορεί να προσδιορισθεί είτε, ακόμα και εάν προσδιορισθεί, βρεθεί αναξιόχρεος.
- (15) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίσουν κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που εφαρμόζονται στις περιπτώσεις παράβασης των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και να εξασφαλίζουν την εφαρμογή τους· οι εν λόγω κυρώσεις θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η πρόληψη της έκθεσης των εργαζομένων και του κοινού σε ιοντίζουσες ακτινοβολίες ως αποτέλεσμα του ανεπαρκούς ελέγχου κλειστών πηγών υψηλής ραδιενέργειας και έκθετων πηγών, και η εναρμόνιση των ελέγχων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη με τον καθορισμό ειδικών απαιτήσεων που να εξασφαλίζουν ότι κάθε τέτοια πηγή βρίσκεται υπό έλεγχο.
2. Η παρούσα οδηγία ισχύει για τις πηγές υψηλής ραδιενέργειας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας πηγές, μόλις η ραδιενέργειά τους πέσει κάτω από τα επίπεδα εξαίρεσης που προσδιορίζονται στην οδηγία 96/29/Ευρατόμ.
3. Οι στοιχειώδεις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα οδηγία συμπληρώνουν εκείνες που καθορίζονται στην οδηγία 96/29/Ευρατόμ.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

- α) «έκθετη πηγή»: κλειστή πηγή, το επίπεδο ραδιενέργειας της οποίας, κατά τη στιγμή της ανακάλυψής της, είναι ανώτερο από το επίπεδο εξαίρεσης που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ, και η οποία δεν βρίσκεται υπό κανονιστικό έλεγχο, είτε επειδή δεν τέθηκε ποτέ υπό κανονιστικό έλεγχο είτε επειδή έχει εγκαταλειφθεί, απολεσθεί, τοποθετηθεί σε εσφαλμένο μέρος, κλαπεί ή μεταβιβασθεί, χωρίς τη δέουσα κοινοποίηση στην αρμόδια αρχή, σε νέο κάτοχο, ή χωρίς να ενημερωθεί ο παραλήπτης·
- β) «πηγή υψηλής ραδιενέργειας», εφεξής αποκαλούμενη «πηγή»: κλειστή πηγή που περιέχει ένα ραδιονουκλίδιο, η ραδιενέργεια του οποίου τη στιγμή της κατασκευής, ή, εφόσον αυτό δεν είναι γνωστό, της πρώτης διάθεσης στην αγορά είναι ίση με ή υπερβαίνει το σχετικό επίπεδο ραδιενέργειας που προσδιορίζεται στο παράρτημα I·
- γ) «πρακτική»: κατά την έννοια της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ·
- δ) «άδεια»: η έγκριση που χορηγείται, κατόπιν αιτήσεως, υπό μορφήν εγγράφου από τις αρμόδιες αρχές για εκτέλεση πρακτικής στην οποία ενέχεται πηγή·
- ε) «αρμόδια αρχή»: κάθε αρχή που υποδεικνύεται από κράτος μέλος για την εκτέλεση καθηκόντων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία·
- στ) «εκτός χρήσης πηγή»: πηγή που δεν χρησιμοποιείται πια ούτε προορίζεται να χρησιμοποιηθεί πλέον για το σκοπό για τον οποίο χορηγήθηκε άδεια·
- ζ) «κάτοχος»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για μια πηγή δυνάμει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κατασκευαστών, προμηθευτών και χρηστών πηγών, εξαιρουμένων όμως των αναγνωρισμένων εγκαταστάσεων·
- η) «κατασκευαστής»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατασκευάζει μια πηγή·
- θ) «αναγνωρισμένη εγκατάσταση»: μια εγκατάσταση στο έδαφος κράτους μέλους που έχει λάβει άδεια από τις αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο για τη μακροπρόθεσμη αποθήκευση ή διάθεση πηγών ή μια εγκατάσταση που έχει λάβει δεόντως άδεια σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο για την προσωρινή αποθήκευση πηγών·
- ι) «εκτεθέμενος εργαζόμενος»: κατά την έννοια της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ·
- ια) «κλειστή πηγή»: κατά την έννοια της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ· όταν συντρέχει η περίπτωση, περιλαμβάνεται ως αναπόσπαστο μέρος της πηγής και η κάψουλα που περικλείει το ραδιενεργό υλικό·
- ιβ) «προμηθευτής»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που προμηθεύει ή θέτει στη διάθεση άλλου πηγή·
- ιγ) «μεταβίβαση πηγής»: η μεταβίβαση πηγής από έναν κάτοχο σε άλλον·
- ιδ) «δοχείο εγκλωβισμού πηγής»: το περίβλημα μιας κλειστής πηγής που δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της, αλλά προορίζεται για τη μεταφορά, το χειρισμό της κ.λπ..

- α) «έκθετη πηγή»: κλειστή πηγή, το επίπεδο ραδιενέργειας της οποίας, κατά τη στιγμή της ανακάλυψής της, είναι ανώτερο από το επίπεδο εξαίρεσης που αναφέρεται στο άρθρο 3 παρά-

Άρθρο 3

Άδεια

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τον κάτοχο να λαμβάνει εκ των προτέρων άδεια για οποιαδήποτε πρακτική που αφορά πηγή, συμπεριλαμβανομένης της ανάληψης της κατοχής της πηγής.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, πριν από την έκδοση:
 - α) έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων όσων απορρέουν από την παρούσα οδηγία, για την ασφαλή διαχείριση των πηγών, μεταξύ άλλων και στην περίπτωση που αυτές καθίστανται εκτός χρήσης πηγές. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να προβλέπουν τη μεταβίβαση των εν λόγω πηγών στον προμηθευτή ή την τοποθέτησή τους σε αναγνωρισμένη εγκατάσταση, ή την υποχρέωση του κατασκευαστή ή του προμηθευτή να τις παραλάβει·
 - β) έχει ληφθεί η δέουσα πρόνοια, με την παροχή χρηματικής ασφάλειας ή με ισοδύναμο μέσο ανάλογο με την περί ης ο λόγος πηγή, για την ασφαλή διαχείριση των πηγών όταν αυτές καθίστανται εκτός χρήσης πηγές, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης κατά την οποία ο κάτοχος πτωχεύει ή τερματίζει την επαγγελματική του δραστηριότητα.
3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η άδεια καλύπτει:
 - α) τις ευθύνες·
 - β) τις στοιχειώδεις ικανότητες του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένης της πληροφόρησης και κατάρτισης·
 - γ) τα στοιχειώδη κριτήρια επιδόσεων της πηγής, του δοχείου εγκλωβισμού της και του πρόσδετου εξοπλισμού·
 - δ) τις απαιτήσεις για διαδικασίες έκτακτης ανάγκης και επικοινωνιακές συνδέσεις·
 - ε) τις ακολουθητέες διαδικασίες εργασίας·
 - στ) τη συντήρηση του εξοπλισμού, των πηγών και των δοχείων εγκλωβισμού·
 - ζ) την κατάλληλη διαχείριση των εκτός χρήσης πηγών, συμπεριλαμβανομένων συμφωνιών σχετικά με τη μεταβίβαση, εφόσον ενδεικνύεται, των εκτός χρήσης πηγών σε προμηθευτή, σε άλλο εξουσιοδοτημένο κάτοχο ή σε αναγνωρισμένη εγκατάσταση.

Άρθρο 4

Μεταβιβάσεις

Τα κράτη μέλη οργανώνουν σύστημα το οποίο να τους επιτρέπει να ενημερώνονται επαρκώς για τις επιμέρους μεταβιβάσεις πηγών.

Άρθρο 5

Αρχεία

1. Ο κάτοχος διατηρεί αρχεία όλων των πηγών που έχει υπό την ευθύνη του, των σημείων τοποθέτησης και των μεταβιβάσεών τους. Τα αρχεία αυτά περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που ορίζονται στο

παράρτημα II. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να καταγράφονται σε τυποποιημένο φύλλο καταγραφής στοιχείων, σύμφωνα με την παράγραφο 5.

2. Ο κάτοχος διαβιβάζει στην αρμόδια αρχή, εν όλω ή εν μέρει, ηλεκτρονικό ή έντυπο αντίγραφο των αρχείων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, ανάλογα με τα κριτήρια που καθορίζει το οικείο κράτος μέλος:
 - εντός ευλόγου προθεσμίας, κατά την έναρξη τήρησης των εν λόγω αρχείων, ήτοι όσον το δυνατό αμέσως μετά την απόκτηση της πηγής,
 - κατόπιν, ανά τακτικά διαστήματα, τα οποία θα καθορισθούν από τα κράτη μέλη/τις αρμόδιες αρχές και δεν θα υπερβαίνουν τους δώδεκα μήνες,
 - όποτε μεταβάλλεται η κατάσταση που περιγράφεται στο φύλλο πληροφοριών,
 - εντός ευλόγου προθεσμίας, κατά το κλείσιμο των αρχείων που αφορούν τη συγκεκριμένη πηγή, όταν ο κάτοχος παύει να την έχει στην κατοχή του· στην περίπτωση αυτή, δηλώνεται το όνομα του κατόχου ή της αναγνωρισμένης εγκατάστασης στους οποίους μεταβιβάζεται η πηγή,
 - εντός ευλόγου προθεσμίας, κατά το κλείσιμο των εν λόγω αρχείων, επειδή ο κάτοχος δεν έχει πλέον στην κατοχή του καμία πηγή, και
 - κατόπιν αιτήσεως της αρμόδιας αρχής.

Τα αρχεία αυτά είναι διαθέσιμα προς επιθεώρηση από την αρμόδια αρχή.

3. Οι αρμόδιες αρχές διατηρούν αρχεία των εξουσιοδοτημένων κατόχων και των πηγών που κατέχουν. Τα αρχεία αυτά περιλαμβάνουν τα περί των οποίων ο λόγος ραδιονουκλidia, τη ραδιενέργεια κατά τη στιγμή κατασκευής ή, όταν αυτή δεν είναι γνωστή, τη ραδιενέργεια κατά τη στιγμή της πρώτης διάθεσης στην αγορά ή τη στιγμή κατά την οποία ο κάτοχος απέκτησε την πηγή, και τον τύπο της πηγής.
4. Οι αρμόδιες αρχές τηρούν ενημερωμένα αρχεία, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων παραγόντων, τις μεταβιβάσεις.
5. Η Επιτροπή καθιστά διαθέσιμο, σε ηλεκτρονική μορφή, το τυποποιημένο φύλλο καταγραφής στοιχείων για τα αρχεία που ορίζεται στο παράρτημα II.

6. Η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 17, να επικαιροποιεί τις απαιτούμενες πληροφορίες που ορίζονται στο παράρτημα II και το τυποποιημένο φύλλο καταγραφής στοιχείων για τα αρχεία που ορίζεται στο παράρτημα II.

Άρθρο 6

Απαιτήσεις από τους κατόχους

Κάθε κάτοχος πηγής:

- α) εξασφαλίζει ότι εκτελούνται τακτικά κατάλληλες δοκιμές, όπως δοκιμές διαφυγής βάσει διεθνών προτύπων, για να ελέγχεται και να διατηρείται η ακεραιότητα κάθε πηγής·

- β) ελέγχει τακτικά, σε συγκεκριμένα διαστήματα τα οποία μπορεί να καθορίζονται από τα κράτη μέλη, ότι κάθε πηγή, και, κατά περίπτωση, ο εξοπλισμός ο οποίος περιέχει την πηγή, εξακολουθεί να υπάρχει και βρίσκεται σε καλή εμφανώς κατάσταση στη θέση χρήσης ή αποθήκευσης·
- γ) εξασφαλίζει ότι κάθε σταθερή και κινητή πηγή υπόκειται σε επαρκή τεκμηριωμένα μέτρα, όπως γραπτά πρωτόκολλα και διαδικασίες, με στόχο να αποτρέπεται η άνευ αδείας πρόσβαση σε αυτήν ή η απώλεια ή η κλοπή της πηγής ή η φθορά της από πυρκαγιά·
- δ) κοινοποιεί ταχέως στην αρμόδια αρχή κάθε απώλεια, κλοπή ή μη εγκεκριμένη χρησιμοποίηση πηγής, πράττει τα αναγκαία για τον έλεγχο της ακεραιότητας κάθε πηγής κατόπιν οποιουδήποτε γεγονότος, συμπεριλαμβανομένης της πυρκαγιάς, που μπορεί να έχει προκαλέσει βλάβη στην πηγή, και ενημερώνει, εφόσον ενδείκνυται, την αρμόδια αρχή σχετικά με το γεγονός και με τα μέτρα που έλαβε·
- ε) επιστρέφει κάθε εκτός χρήσεως πηγή στον προμηθευτή ή την τοποθετεί σε αναγνωρισμένη εγκατάσταση ή τη μεταφέρει σε άλλον εξουσιοδοτημένο κάτοχο, εκτός εάν συμφωνείται άλλως με την αρμόδια αρχή, εντός ευλόγου προθεσμίας, μετά τη λήξη της χρήσης·
- στ) βεβαιώνεται ότι, πριν από τη μεταβίβαση, ο παραλήπτης διαδέχεται κατάλληλη άδεια·
- ζ) ειδοποιεί πάραυτα την αρμόδια αρχή για οιοδήποτε συμβάν ή ατύχημα, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα την τυχαία έκθεση εργαζομένου ή μέλους του κοινού.

Άρθρο 7

Ταυτοποίηση και σήμανση

1. Ο κατασκευαστής ταυτοποιεί κάθε πηγή, ή, προκειμένου περί πηγών που εισάγονται από το εξωτερικό της Κοινότητας, ο προμηθευτής εξασφαλίζει ότι κάθε πηγή ταυτοποιείται με ένα μοναδικό αριθμό. Ο αριθμός χαραχεται ή σφραγίζεται πάνω στην πηγή, εφόσον είναι εφικτό.

Ο αριθμός αυτός χαραχεται ή σφραγίζεται και στο δοχείο εγκλωβισμού της πηγής. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, ή προκειμένου περί επαναχρησιμοποιησιμων δοχείων εγκλωβισμού μεταφοράς, το δοχείο εγκλωβισμού της πηγής πρέπει τουλάχιστον να φέρει πληροφορίες σχετικά με τη φύση της πηγής.

Ο κατασκευαστής ή ο προμηθευτής εξασφαλίζει ότι το δοχείο εγκλωβισμού της πηγής και, εφόσον είναι εφικτό, η ίδια η πηγή, επισημαίνονται και φέρουν ετικέτα με κατάλληλο προειδοποιητικό σήμα για τον κίνδυνο από ακτινοβολία.

Ο κατασκευαστής παρέχει φωτογραφία κάθε τύπου σχεδιασμού πηγής που κατασκευάζει, καθώς και του τυπικού αντίστοιχου δοχείου εγκλωβισμού.

2. Ο κάτοχος εξασφαλίζει ότι κάθε πηγή συνοδεύεται από γραπτές πληροφορίες που αναφέρουν ότι η πηγή έχει ταυτοποιηθεί καισημανθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1, και ότι η επισήμανση και οι ετικέτες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, παραμένουν

ευανάγνωστες. Οι πληροφορίες περιλαμβάνουν φωτογραφίες της πηγής, του δοχείου εγκλωβισμού, της συσκευασίας μεταφοράς, του εξαρτήματος ή της συσκευής, ανάλογα με την περίπτωση.

Άρθρο 8

Κατάρτιση και ενημέρωση

1. Κατά τη διοργάνωση ενημέρωσης και κατάρτισης στον τομέα της ακτινοπροστασίας σύμφωνα με το άρθρο 22 της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ, ο κάτοχος εξασφαλίζει ότι αυτή η κατάρτιση περιλαμβάνει ειδικές απαιτήσεις για την ασφαλή διαχείριση των πηγών.

Η ενημέρωση και η κατάρτιση πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στις απαραίτητες απαιτήσεις ασφαλείας και να περιέχουν συγκεκριμένες πληροφορίες για τις πιθανές συνέπειες της απώλειας επαρκούς ελέγχου των πηγών.

Η ενημέρωση και η κατάρτιση επαναλαμβάνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και τεκμηριώνεται προκειμένου οι οικείοι εργαζόμενοι να είναι επαρκώς προετοιμασμένοι για τέτοια συμβάντα.

Η αντίστοιχη ενημέρωση και κατάρτιση απευθύνεται στους εκτεθειμένους εργαζομένους.

2. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τη διοίκηση και τους εργαζομένους σε εγκαταστάσεις στις οποίες είναι πιθανότερο να βρεθούν ή να υποβληθούν σε κατεργασία έκθετες πηγές (π.χ. μεγάλοι χώροι συγκέντρωσης παλαιοσιδηρικών και σημαντικές εγκαταστάσεις ανακύκλωσης παλαιοσιδηρικών), καθώς και τη διοίκηση και τους εργαζομένους σημαντικών κομβικών σημείων διέλευσης (π.χ. τελωνειακοί σταθμοί):

- α) να ενημερώνονται για την πιθανότητα να βρεθούν αντιμέτωποι με πηγή·
- β) να λαμβάνουν οδηγίες και κατάρτιση για την οπτική ανίχνευση των πηγών και των δοχείων εγκλωβισμού τους·
- γ) να ενημερώνονται για τα βασικά στοιχεία σχετικά με τις ιοντίζουσες ακτινοβολίες και τις επιπτώσεις τους·
- δ) να ενημερώνονται και να υφίστανται κατάρτιση για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται επί τόπου σε περίπτωση ανίχνευσης ή υποψίας ανίχνευσης πηγής.

Άρθρο 9

Έκθετες πηγές

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές είναι προετοιμασμένες, ή έχουν θεσπίσει διατάξεις, ιδίως όσον αφορά την ανάθεση αρμοδιοτήτων, για την ανάκτηση έκθετων πηγών και για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών λόγω ραδιενέργειας έκθετων πηγών και ότι έχουν προβλέψει κατάλληλα σχέδια και μέτρα αντιμετώπισης.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την άμεση διαθεσιμότητα εξειδικευμένων τεχνικών συμβουλών και βοήθειας σε άτομα, τα οποία κανονικά δεν συμμετέχουν σε διαδικασίες υποκείμενες σε απαιτήσεις ακτινοπροστασίας και τα οποία υποπτεύονται την παρουσία έκθετης πηγής. Πρωταρχικός στόχος των συμβουλών και της βοήθειας είναι η ακτινοπροστασία των εργαζομένων και του κοινού και η ασφάλεια της πηγής.

3. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν την καθιέρωση συστημάτων που στοχεύουν στην ανίχνευση έκθετων πηγών σε χώρους, όπως μεγάλοι χώροι συγκέντρωσης παλαιοσιδηρικών και σημαντικές εγκαταστάσεις ανακύκλωσης παλαιοσιδηρικών, όπου εν γένει μπορεί να ευρισκονται ορφανές πηγές, ή σε σημαντικά κομβικά σημεία διέλευσης, όπου συντρέχει η περίπτωση, όπως οι τελωνειακοί σταθμοί.

4. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τη διοργάνωση, όπως ενδείκνυται, εκστρατειών ανάκτησης έκθετων πηγών που έχουν απομεινεί από δραστηριότητες του παρελθόντος.

Οι εκστρατείες μπορούν να περιλαμβάνουν οικονομική συμμετοχή των κρατών μελών στις δαπάνες ανάκτησης, διαχείρισης και διάθεσης των πηγών, όπως επίσης και έρευνες στα ιστορικά αρχαία των αρχών, όπως τελωνεία, και των κατόχων, όπως ερευνητικά ιδρύματα, ισοτιπότητα δοκιμής υλικών ή νοσοκομεία.

Άρθρο 10

Χρηματοοικονομική ασφάλεια για τις έκθετες πηγές

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, βάσει ρυθμίσεων που αποφασίζονται από τα κράτη μέλη, την καθιέρωση συστήματος χρηματοοικονομικής ασφάλειας ή άλλου ισοδύναμου μέσου για την κάλυψη του κόστους παρέμβασης σχετικής με την ανάκτηση έκθετων πηγών, το οποίο μπορεί να προκύψει από την υλοποίηση των απαιτήσεων που ορίζονται στο άρθρο 9.

Άρθρο 11

Διεθνής συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών

Κάθε κράτος μέλος ανταλλάσσει ταχέως πληροφορίες και συνεργάζεται με άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες και με τους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς όσον αφορά απώλειες, μετακίνηση, κλοπή ή ανακάλυψη πηγών και όσον αφορά τις σχετικές επακόλουθες ενέργειες ή έρευνες, με την επιφύλαξη των σχετικών απαιτήσεων εμπιστευτικότητας και των οικείων εθνικών ρυθμίσεων.

Άρθρο 12

Επιθεωρήσεις

Τα κράτη μέλη καθιερώνουν ή διατηρούν σύστημα επιθεώρησης για την επιβολή της εφαρμογής των διατάξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 13

Αρμόδια αρχή

1. Τα κράτη μέλη ορίζουν την αρμόδια αρχή για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας.

2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή το όνομα και τη διεύθυνση της αρμόδιας αρχής και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για ταχεία επικοινωνία με τις εν λόγω αρχές.

3. Οσάκις κράτος μέλος έχει περισσότερες της μιας αρμόδιες αρχές, υποδεικνύει ένα σημείο επαφής το οποίο αναλαμβάνει τη διασύνδεση με τους ομολόγους του στα άλλα κράτη μέλη.

4. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή κάθε τροποποίηση των δεδομένων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3.

5. Η Επιτροπή διαβιβάζει τις πληροφορίες που προβλέπονται στις παραγράφους 2, 3 και 4 σε όλες τις αρμόδιες αρχές στην Κοινότητα και τις δημοσιεύει κατά περιόδους, και πάντως τουλάχιστον ανά διετία, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 14

Έκθεση σχετικά με την εμπειρία

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2010 τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την κτηθείσα πείρα από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης των τυχόν επιπτώσεων που μπορεί να έχει το άρθρο 1 παράγραφος 2.

Επ' αυτής της βάσεως, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 15

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη ορίζουν τις κυρώσεις που επιβάλλονται στις παραβιάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Οι κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Άρθρο 16

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2005.

Όσον αφορά τις πηγές που διατίθενται στην αγορά πριν από την ημερομηνία του πρώτου εδαφίου, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι:

α) τα άρθρα 3, 4, 5 και 6 δεν εφαρμόζονται πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2007·

β) το άρθρο 7 δεν εφαρμόζεται, πλην των ακόλουθων απαιτήσεων, οι οποίες αρχίζουν να εφαρμόζονται το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2007:

- ο κάτοχος εξασφαλίζει ότι κάθε τέτοια πηγή, αν είναι εφικτό, καθώς και το δοχείο εγκλωβισμού της πηγής, συνοδεύονται από γραπτές πληροφορίες που προσδιορίζουν την πηγή και τη φύση της,
- ο κάτοχος εξασφαλίζει ότι κάθε τέτοια πηγή, αν είναι εφικτό, καθώς και το δοχείο εγκλωβισμού της πηγής, επισημειώνονται με κατάλληλη σήμανση για να προειδοποιείται το κοινό για τον κίνδυνο ακτινοβολίας.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των κύριων διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία μαζί με πίνακα από τον οποίο εμφανίζεται ο τρόπος αντιστοιχίας των διατάξεων της παρούσας οδηγίας προς τις θεσπιζόμενες εθνικές διατάξεις.

Άρθρο 17

Επιτροπή

Η Επιτροπή, κατά την άσκηση των καθηκόντων που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 6, επικουρείται από συμβουλευτική επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από εκπροσώπους των κρατών μελών και της οποίας προεδρεύει ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής.

Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρέπει να ληφθούν. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της επί του σχεδίου εντός προθεσμίας, την οποία μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος, εν ανάγκη ύστερα από ψηφοφορία.

Η γνώμη της επιτροπής καταχωρίζεται στα πρακτικά· επιπλέον, κάθε κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να ζητήσει την καταχώριση της θέσης του στα πρακτικά.

Η Επιτροπή λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη τη γνώμη που διατυπώνει η επιτροπή και την ενημερώνει για τον τρόπο με τον οποίο έλαβε υπόψη τη γνώμη αυτή.

Άρθρο 18

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 19

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 22 Δεκεμβρίου 2003.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

A. MATTEOLI

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΠΙΠΕΔΑ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Για τα ραδιονουκλίδια που δεν απαριθμούνται στον πίνακα κατωτέρω αλλά αναφέρονται στο παράρτημα Ι πίνακας Α της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ, το σχετικό επίπεδο ραδιενέργειας είναι το ένα εκατοστό της αντίστοιχης τιμής Α1 που προβλέπεται στους κανονισμούς του ΔΟΑΕ για την ασφαλή μεταφορά ραδιενεργών υλικών ⁽¹⁾.

Στοιχείο (ατομικός αριθμός)	Ραδιονουκλείδιο	Επίπεδο ραδιενέργειας (Bq)
Σίδηρος (26)	Fe-55	4×10^{11}
Κοβάλτιο (27)	Co-60	4×10^9
Σελήνιο (34)	Se-75	3×10^{10}
Κρυπτό (36)	Kr-85	1×10^{11}
Στρόντιο (38)	Sr-90 ^(α)	3×10^9
Παλλάδιο (46)	Pd-103 ^(α)	4×10^{11}
Ιώδιο (53)	I-125	2×10^{11}
Καίσιο (55)	Cs-137 ^(α)	2×10^{10}
Προμήθειο (61)	Pm-147	4×10^{11}
Γαδολίνιο (64)	Gd-153	1×10^{11}
Θούλιο (69)	Tm-170	3×10^{10}
Ιρίδιο (77)	Ir-192	1×10^{10}
Θάλλιο (81)	Tl-204	1×10^{11}
Ράδιο (88)	Ra-226 ^(β)	2×10^9
Πλουτόνιο (94)	Pu-238 ^(α)	1×10^{11}
Αμερίκιο (95)	Am-241 ^(β)	1×10^{11}
Καλιφόρνιο (98)	Cf-252	5×10^8

^(α) Στο επίπεδο ραδιενέργειας συνυπολογίζεται η ραδιενέργεια των θυγατρικών νουκλιδίων με χρόνους υποδιπλασιασμού μικρότερους των δέκα ημερών.

^(β) Συμπεριλαμβάνονται οι βηρυλλιούχες πηγές νετρονίων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΦΥΛΛΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΠΗΓΕΣ ΥΨΗΛΗΣ ΡΑΔΙΟΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (HASS) (τα στοιχεία με πλάγιους χαρακτήρες είναι προαιρετικά)

<p>1. Αναγνωριστικός αριθμός HASS:</p>	<p>2. Στοιχεία εξουσιοδοτημένου κατόχου</p> <p>Όνομα: _____</p> <p>Διεύθυνση: _____</p> <p>Χώρα: _____</p> <p>Κατασκευαστής ☐ Προμηθευτής ☐ Χρήστης ☐</p>	<p>3. Θέση HASS (χρησι ή αποθήκευση) εάν είναι άλλη από την αναφερόμενη στο 2.</p> <p>Όνομα: _____</p> <p>Διεύθυνση: _____</p> <p>Χρήση σε σταθερό μέρος ☐ Αποθήκευση (κινητή) ☐</p>
<p>4. Καταχώριση</p> <p>Ημερομηνία έναρξης της καταχώρισης: _____</p> <p>Ημερομηνία μεταφοράς της καταχώρισης στα ιστορικά αρχεία: _____</p>	<p>5. Άδεια</p> <p>Αριθμός: _____</p> <p>Ημερομηνία έκδοσης: _____</p> <p>Ημερομηνία λήξης: _____</p>	<p>6. Επιχειρησιακός έλεγχος HASS</p> <p>Ημερομηνία: _____</p> <p>Ημερομηνία: _____</p> <p>Ημερομηνία: _____</p> <p>Ημερομηνία: _____</p> <p>Ημερομηνία: _____</p> <p>Ημερομηνία: _____</p> <p>Ημερομηνία: _____</p> <p>Ημερομηνία: _____</p> <p>Ημερομηνία: _____</p> <p>Ημερομηνία: _____</p> <p>Ημερομηνία: _____</p>
<p>7. Χαρακτηριστικά HASS</p> <p>Ραδιοσυχνότητα: _____</p> <p>Ραδιενέργεια την ημερομηνία της κατασκευής ή της πρώτης διάθεσης στην αγορά: _____</p> <p>Ημερομηνία κατασκευής: _____</p> <p>Κατασκευαστής/Προμηθευτής: (1) _____</p> <p>Όνομα: _____</p> <p>Διεύθυνση: _____</p> <p>Χώρα: _____</p> <p>Κατασκευαστής ☐ Προμηθευτής ☐ Άλλος χρήστης ☐</p> <p>Φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά: _____</p> <p>Προσδιορισμός τύπου πηγής: _____</p> <p>Προσδιορισμός κάμυλας: _____</p> <p>Ταξινόμηση ISO: _____</p> <p>Ταξινόμηση ANSI: _____</p> <p>Πιστοποιητικό ειδικής μορφής: _____</p>	<p>8. Παραλαβή HASS</p> <p>Ημερομηνία παραλαβής: _____</p> <p>Παραλαβή από: _____</p> <p>Όνομα: _____</p> <p>Διεύθυνση: _____</p> <p>Χώρα: _____</p> <p>Κατασκευαστής ☐ Προμηθευτής ☐ Άλλος χρήστης ☐</p> <p>9. Μεταβίβαση HASS</p> <p>Ημερομηνία μεταβίβασης: _____</p> <p>Μεταβίβαση προς: _____</p> <p>Όνομα: _____</p> <p>Διεύθυνση: _____</p> <p>Χώρα: _____</p> <p>Κατασκευαστής ☐ Προμηθευτής ☐ Άλλος χρήστης ☐</p> <p>Αναγνωρισμένη εγκατάσταση: _____</p>	<p>10. Περαιτέρω πληροφορίες</p> <p>Απόκλιση: ☐ Ημερομηνία απόκλισης _____</p> <p>Κλοπή: ☐ Ημερομηνία κλοπής _____</p> <p>Ανεύρεση: _____ ημερομηνία: _____</p> <p>τόπος: _____</p> <p>Άλλες πληροφορίες: _____</p> <p>_____ ναι ☐ όχι ☐</p>

(1) Αν ο κατασκευαστής της πηγής είναι εγκατεστημένος εκτός Κοινότητας, μπορεί να αναγράφεται το όνομα και η διεύθυνση του εισαγωγέα/προμηθευτή.